

Llegendes Medievals**2015/2016**

Codi: 103367

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	3	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0
2502533 Estudis Francesos	OT	3	0
2502533 Estudis Francesos	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Antoni Rossell Mayo

Correu electrònic: Antoni.Rossell@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

L'assignatura ofereix una introducció a les Llegendes medievals dels segles XI i XIV, en les diferents llengües romàniques i en la llengua llatina medieval.

Fonamentalment, l'assignatura aprofundeix en el comentari de textos literaris medievals, amb l'objectiu de familiaritzar l'estudiant amb els temes literaris essencials i amb els personatges més importants de la literatura medieval.

L'estudiant haurà d'haver assimilat i incorporat les llegendes medievals que configuren el patrimoni literari de la cultura romànica medieval.

L'estudiant ha d'estar familiaritzat amb les tradicions literàries medievals en diferents llengües romàniques i la llengua llatina medieval.

L'estudiant ha de portar a terme comentaris orals i escrits de textos llegendaris medievals i conèixer la bibliografia bàsica.

Competències**Estudis de Francès i Català**

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Francès

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
4. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
5. Comunicar de manera clara i en el registre adequat un treball acadèmic.
6. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
7. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
8. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent
9. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
10. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
11. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
12. Identificar las ideas principales de un texto sobre la materia y realizar un esquema
13. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
14. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i realitzar un esquema
15. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials
16. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
17. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
18. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
19. Organitzar amb eficàcia i rendibilitat la part autònoma de l'aprenentatge
20. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina
21. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
22. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
23. Ser capaç de realitzar un anàlisi comparatiu i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
24. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

Continguts

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

-Del mite a la llegenda dins el món literari romànic. Un ventall de cultures i la seva confluència i assimilació.

-La tradició clàssica en la literatura europea medieval. El món pagà i la tradició cristiana. Les contradiccions propedèutiques, ideològiques i religioses.

-La tradició religiosa i les llegendes: Les Vides de Sants i el gènere èpic.

-Els bestiaris: Antropomorfisme i zoomorfisme. Interpretació, simbologia i representació.

-Història medieval i context llegendari: Punts d'inflexió, de la Bíblia a les croades.

-Les llegendes i els gèneres literaris romànics medievals: La transferència d'herois i llegendes entre gèneres. Els intragèneres. Herois i demiurges.

-Els personatges femenins en les llegendes medievals.

-Llegendes èpiques: Rotllà, Olivier i Carlemany. La *Chanson de Roland*. Del fet històric a la llegenda. El *Pèlerinage de Charlemagne*: Herois fora de context. Orígens de la llegenda i la seva formació. Les relíquies i els *Gabs*. *Raoul de Cambrai*. La llegenda de Renaut de Montauban i la *Chanson des quatre fils Aymon*. El Çid, la gesta, el *cantar*, la història dins la historiografia castellana. La llegenda del Çid dins el *romancer*. Les *Sagas nòrdiques*.

-El *roman* (la novel·la). La matèria de Bretanya, entre l'oralitat i la literatura. Fonts cronístiques en llengua llatina, llegendes i tradicions cèltiques. Una escriptura femenina: Els *lais* de Maria de França. La llegenda de Tristany i la tradició europea.

-La "matèria" artúrica i la tradició literària medieval. El rei Artús i els cavallers de la Taula Rodona, del món llatí medieval al món aristocràtic medieval. El component ètic i propedèutic. Els *Mabinogion*, la tradició oral i el *travassament llegendari*. Chrétien de Troyes. La llegenda del "Sant Graal", paganismes i cristianització d'una llegenda: Robert de Boron. Interpretacions esotèriques i interpretacions simbòliques. El Graal medieval en la cultura contemporània: Literatura, música i cinema.

-El *roman* antic: Eneas, Alexandre i els herois troians. L'adaptació medieval novelesca de la tradició clàssica: L'ètica i l'amor cortès, herois èpics i herois de *roman*. El *roman* eròtic i el personatge femení dins l'"amor cortès": El *Roman de Flamenca* i la tradició èpica i trobadoresca. Intertextualitat i interpretació.

-Les llegendes de la lírica trobadoresca: els trobadors, herois i protagonistes. Les *vidas* dels trobadors i les *razos*. Guilhem d'Aquitània i l'aristocràcia culta i prepotent. Jaufre Rudel i el peregrinatge d'amor. Peire Vidal, trobador, ironia i comunicació. Guilhem de Cabestanh, la incompatibilitat entre l'"amor cortès" i el matrimoni. Guilhem de Berguedà i el cinisme portat a l'extrem.

Feminitat i univers llegendari a la literatura gallego-portuguesa. La individualitat femenina i l'especificitat d'un gènere: *Cantigas d'amigo*.

Les llegendes medievals a les *Cantigas* d'Alfonso X

Fabliaux: Procacitat i escatologia. Llegenda o tradició popular, el reflex d'una societat medieval.

Biografia, llegenda i individualitat: Ricard Cor de Lleó, Pere Abelard, Leonor d'Aquitània, Hildegarda de Bingen, Alfons X, Oswald von Wolfenstein.

La interpretació i l'adaptació moderna de les llegendes medievals. El cinema, la música i la novel·la.

Metodologia

Curs teòric-pràctic.

Aprentatge interdisciplinari, de comentari i interpretació de textos medievals.

Anàlisi textual i comparació entre textos de diferents tradicions literàries i lingüístiques.

Recerques bibliogràfiques, consulta d'edicions crítiques i comparació entre obres i edicions per millorar la seva capacitat de comprensió lectora de textos literaris medievals.

Especial esment en la comprensió de l'àmbit romànic quant a la construcció d'un espai cultural europeu medieval previ a les literatures nacionals romàniques

Exercicis pràctics de correcció i autoavaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi d'un text llegendari romànic i comparació amb els diferents àmbits culturals i lingüístics	30	1,2	2, 3, 4, 18, 22
Tipus: Supervisades			
Recerca bibliogràfica sobre un dels temes del programa i exposició comentada	20	0,8	2, 3, 9, 10, 13, 20, 23
Tipus: Autònomes			
ACTIVITAT INTERDISCIPLINÀRIA DE RECERCA ENTRE ESTUDIANTS	30	1,2	1, 2, 3, 9, 16, 22

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades a través d'examen, treballs individuals i/o en grup, comentaris de text i presentacions.

-Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran un o més treballs amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50%.

-Mòdul de presentacions de textos a l'aula, amb un pes global aproximat d'entre el 20% i el 40%.

-Mòdul de prova escrita, amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50%.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració d'una guia bibliogràfica sobre un dels temes del programa, exposar-lo i discutir-lo a classe	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	30	1,2	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24
Elaborar un discurs sobre literatura comparada amb un rerefons llegendari	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	20	0,8	1, 2, 3, 13, 15, 17, 21, 24
Les llegendes en el seu context: Comentari sobre el gènere literari i la seva tradició	Aproximació genèrica i autònoma a la tradició literària.	20	0,8	1, 2, 3, 8, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 22, 23

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Aebischer, P., ed.: *Le voyage de Charlemagne à Jérusalem et à Constantino-plè* Ginebra: Droz, 1965.
- Alvar, Carlos y Manuel Alvar, eds.: *Épica medieval española*, Madrid: Cátedra, 1991.
- Alvar, Carlos: *El rey Arturo y su mundo. Diccionario de mitología artúrica*, Madrid: Alianza Tres, 1991.
- Badel, Pierre-Yves: ARhétorique et polémique dans les prologues de romans au Moyen Âge@, *Littérature*, 20 (1975),
- Bajtin, Mijail: *Esthétique et théorie du roman*, Paris: Gallimard, 1978.
- Bédier, J.: *Les légendes épiques: recherches sur la formation des chan-sons de geste*, 4 vols., Paris, 1908-1913 (segunda edición, 1914-1921; tercera, 1926-1929).
- Boutet, Dominique: *Charlemagne et Arthur, ou le roi imaginaire*, Paris / Ginebra: Champion / Slatkine, 1992.
- Chênerie, Marie-Luce: *Le chevalier errant dans les romans arthuriens en vers des XIIe et XIIIe siècles*, Ginebra: Droz, 1986.
- Cirlot, Victoria: *La novela artúrica. Orígenes de la ficción en la cultura europea*, Barcelona: Montesinos, 1987.
- Faral, Edmond: *La légende arthurienne et le Graal. Études et documents*, Paris: Champion, 1923, en numerosas reimpresiones.
- García-Guijarro Ramos, Luis: *Papado, cruzadas, órdenes militares. Siglos XI-XIII*, Madrid: Cátedra, 1995.
- Grousset, René: *La epopeya de las cruzadas*, Madrid: Palabra, 1996.
- Lot, F.: *Études sur les legendes épiques françaises*, Paris: Champion, 1958.
- Runciman, Steve: *Historia de las cruzadas*, Madrid: Alianza Universidad, 1973, 3 vols.
- Segre, C., ed.: *La Chanson de Roland*, Ginebra: Droz, 1989².
- Siciliano, I.: *Les chansons de geste et l'épopée: mythes, histoire, poè-mes* Turín: Einaudi, 1968.